

Bokredaktör: Gun Berfeldt Tel: 08-790 34 80

Traditionell psykiatri – mer tyckande än evidens

Per Vestergaard, Thorkil Sørensen. **Psykiatri. En lærebog om voksnes psykiske sygdomme.** 304 sidor. Köpenhamn-Århus-Odense: FADL, 1998. Pris 298.50 dkr. ISBN 87-7749-173-4.

Recensent: Sten Thelander, specialist i psykiatri, projektsamordnare vid Statens beredning för medicinsk utvärdering (SBU), Stockholm.

Boken är skriven av två psykiatriprofessorer i Århus respektive Odense, men kapitlet om beroendesjukdomar har författats av Raben Rosenberg, och det om rättspsykiatri av Peter Knudsen. I övrigt förefaller det vara frågan om ett gemensamt författarskap, och språket är enhetligt. Texten behandlar det mesta som ingår även i en svensk läkarutbildning. Möjligen är just avsnittet om beroendesjukdomar alltför kort och summariskt medan avsnittet om personlighetsstörningar blir onödigt långt med tanke på den nästan totala avsaknaden av effektiva behandlingar. Lagstiftning och organisation avseende tvångsvård och psykiskt sjuka brottslingar ser delvis annorlunda ut i Danmark, och detta i och för sig intressanta kapitel skulle behöva ersättas om boken användes i Sverige.

Saknar förankring i modern forskning

Dispositionen av texten är traditionell och baserad på ICD-10s klassificering. DSM-systemet omnämns bara helt kort trots dess dominans i forskningssammanhang.

Den största kritiken mot boken gäller just dess avsaknad av en förankring i modern forskning. Några referenser ges inte överhuvud taget utan den som vill veta mer hänvisas till större läroböcker på danska eller engelska. Behandlingsavsnitten är mest som om en erfaren överläkare ger lite tips till novisen. »Man kan börja med, det brukar fungera, man kan också» är formuleringar som präglar texten. Det är inte omöjligt att detta kan verka tilltalande för den majoritet kandidater som bara

vill klara tentamen men inte har något större intresse för psykiatri. Samtidigt innebär det att den imponerande aktiviteten inom såväl preklinisk som klinisk forskning inte alls berörs. Utan att tynga texten med långa listor på referenser till primärforskning kunde man i varje fall ha givit exempel på aktuella översiktsartiklar och metaanalyser.

Brister och felaktigheter

Några detaljmärkningar: I missbruksavsnittet rekommenderas neuroleptika som ångstdämpande utan att man framhåller risken för neurologiska biverkningar och den bristande effektdokumentationen. Antabus får en omfattande plats medan naloxon och acamprosat inte nämns. I ett annat avsnitt skriver man felaktigt om depressioner brukar debutera i 40-årsåldern när en entydig forskning visat att debuten numer oftast sker i sen pubertet eller tidigt vuxenliv. Man har missat att det finns ett flertal kontrollerade studier som påvisat profylaktisk effekt av SSRI-preparat, inte bara öppna studier som man skriver. För snart sagt varje sjukdom anges psykoanalys eller psykodynamisk långtidsterapi som beprövade behandlingsalternativ utan att man samtidigt redogör för den minst sagt begränsade effektdokumentationen. Det är häpnadsväckande att man hävdar att metodutveckling inom psykoanalysen kommer att göra att sådan behandling blir effektiv för tvångstillstånd.

Vad gäller förebyggande och behandling av posttraumatiskt stressstillstånd präglas redogörelsen för en omodern och dogmatiskt psykoanalytisk syn. Den begränsade forskning som finns tyder snarare på att så kallad debriefing efter svåra psykiska och fysiska trauman kan öka risken för att utveckla ett posttraumatiskt tillstånd. Den behandlingsforskning som gjorts talar mer för effekt av vissa typer av beteendeterapi och psykofarmaka än för att man skall ha långa samtalsserier om den ångestväckande händelsen.

Vad gäller schizofrenikapitlet är detta balanserat och välskrivet men det är obegripligt att man rekommenderar Rorschachtest som del i diagnostiken.

Inte lämplig för svensk utbildning

Boken är inte lämplig för svenska vårdutbildningar, och den är i sin uppläggning så traditionell att man kunde tro att det var en lätt moderniserad text från 1960-talet som vi erbjuds. •

Boknotiser

Per Hove Thomsen, Anne Mette Skovgaard. **Børne og ungdomspsykiatri. En lærebog om børn og unges psykiske sygdomme.** 283 sidor. Köpenhamn-Århus-Odense: FADL, 1999. Pris 298.50 dkr. ISBN 87-7749-179-3.

Ulla Christensen, Søren Rasmussen. **Konsekvenser af ventetid til operation.** 127 sidor. Köpenhamn: DIKE, 1998. ISBN 87-7899-006-8.

Ole Nordland. **Praktisk praksis.** 168 sidor. Köpenhamn-Århus-Odense: FADL, 1999. Pris 298 dkr. ISBN 87-7749-196-3.

Gunilla Grönquist. **Äldrepsykiatrik omvårdnad.** 184 sidor. Stockholm: Bonnier Utbildning, 1999. ISBN 91-622-2898-6.

Bo Bille, Ingemar Olow, red. **Barnhabilitering vid rörelsehinder och andra neurologiskt betingade funktionshinder.** 400 sidor. Stockholm: Liber, 1999. ISBN 91-47-04922-7.

Henning Værøy, red. **Nevropsykiatri.** 381 sidor. Oslo: Ad Notam Gyldendal, 1999. ISBN 82-417-0902-1.

Fredrik Svenaeus. **The hermeneutics of medicine and the phenomenology of health. Steps towards a philosophy of medical practice.** Avhandling. 314 sidor. Linköping: TEMA, Linköpings universitet, 1999. ISBN 91-7219-431-6.

Peggy Claude-Pierre. **Ätstörningarnas hemliga språk. Att förstå och bota anorexi och bulimi.** 263 sidor. Stockholm: Forum, 1999. ISBN 91-37-11078-0. Översättning från amerikansk utgåva av Gun Zetterström.

Gunnel Hedvall, Claes Carlsten. **Vardagspediatrik.** 3:e upplagan. 205 sidor. Lund: Studentlitteratur, 1999. Pris ca 358 kr. ISBN 91-44-01058-3.

Narinder Rawal. **Postoperativ smärta. Behandling, kvalitetssäkring och organisation.** 176 sidor. Lund: Studentlitteratur, 1999. Pris ca 288 kr. ISBN 91-44-49291-X.